

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD), A.M. Negash (PRO), T.W.M. Beeloo (Volt),
F.J. Hoogendam (SP) en E.A.D. Rozenberg-Lazić (D66)

d.d. 23 april 2026

Nummer
4393

Onderwerp
Schriftelijke vragen provinciale deelname aan bloemencorso

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De provincie Zuid-Holland neemt in 2026 deel aan drie corso's:^{1 2}

- *Bloemencorso Bollenstreek*
- *Varend Corso Westland*
- *Flower Parade Rijnsburg*

De bloementeelt, waar deze corso's op gebaseerd zijn, in belangrijke mate afhankelijk van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen (pesticiden). Van deze middelen is bekend dat zij negatieve effecten kunnen hebben op onder andere biodiversiteit, waterkwaliteit en de leefomgeving.

De provincie Zuid-Holland zet zich in haar beleid juist in voor het terugdringen³ van het gebruik van pesticiden en het versterken van biodiversiteit en een gezonde leefomgeving.⁴

Naar aanleiding van deze toelichting legt de Partij voor de Dieren de volgende vragen aan u voor.

1. *Wat zijn de totale kosten (inclusief personele inzet en communicatiekosten) van de deelname aan deze corso's?*

Op dit moment worden de bloemencorso's van 2026 georganiseerd en hebben wij nog geen definitief beeld van de kosten dit jaar. De verwachting is dat wij rond de €100.000,- en €120.000,- uitgeven in 2026. Dit betreft geen subsidie maar sponsoring.

¹ https://www.linkedin.com/posts/provincie-zuid-holland_tuinbouw-odeaandetuinbouw-bloemencorso-activity-7449751865908490240-DmSx/?originalSubdomain=nl

² <https://www.facebook.com/zuidholland/posts/-een-ode-aan-alles-wat-groeit-en-bloeit-in-zuid-hollanddit-jaar-doen-we-voor-het/1258588809722283/>

³ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/water/schoon-water/>

⁴ <https://omgevingsbeleid.zuid-holland.nl/omgevingsvisie/beleidskeuzes/cd1eee81-2e85-4235-9fde-6aa9053aa3b9>

Voor de organisatie van ons deel van de bloemencorso's maken wij gebruik van een externe eventmanager, hierdoor hebben wij beperkte interne personele inzet op dit dossier. De kosten hiervoor zijn begrepen in genoemde schatting voor 2026.

2. *Welke concrete doelstellingen beoogt het college met deze deelname?*

Antwoord

Het Bloemencorso Bollenstreek is UNESCO-werelderfgoed en immaterieel erfgoed. De bloemencorso's zijn destijds ontstaan uit het hergebruik van restmaterialen van de bollenteelt en dat is bij de Bollenstreek nog steeds het geval. Het betreft een groot sociaal-cultureel spektakel waarbij honderden vrijwilligers betrokken zijn en waar meer dan één miljoen bezoekers naartoe komen. Ook is het corso zichtbaar in de landelijke media. Het college wil de corso's dus vanuit een cultureel en economisch oogpunt profileren en hiermee de provincie zichtbaar maken in de regio en daarbuiten. Aangezien er drie corso's zijn in Zuid-Holland, is er gekozen voor een gelijke betrokkenheid.

De provincie neemt deel vanuit een betrokkenheid bij de tuinbouw, die in Zuid-Holland een belangrijke economische sector is waar we waarde aan hechten. We vinden het belangrijk dat deze sector toekomstbestendig is, daarom zetten we ons tegelijkertijd in voor het verminderen van het gebruik van chemische middelen. De corso's bieden een platform om dit gesprek te voeren, naast de andere netwerken rondom tuinbouw waarin de provincie actief is. Ten slotte zijn de bloemencorso's in de provincie Zuid-Holland zijn een decennialang cultureel gebruik waarbij de provincie vaak bestuurlijke betrokkenheid toont. Zo vervult de commissaris van de Koning regelmatig een rol bij het evenement, zoals bijvoorbeeld bij de prijsuitreiking⁵.

3. *Kunnen we nog een keer bevestigd krijgen dat de provincie zich inzet voor vermindering van het gebruik van pesticiden bij de bloemeteelt?*

Antwoord

Ja, de provincie heeft als expliciete beleidskeuze dat ze inzet op de transitie van de tuinbouwketen⁶. De inzet van de provincie op het gebied van tuinbouw is om de versnelling van de transitie naar duurzamere productie, slimmer grondstoffengebruik, weerbaar telen en een duurzaam economisch cluster mogelijk te maken. De vermindering van chemische gewasbeschermingsmiddelen in gebruik en in emissies is nadrukkelijk een onderdeel van die inzet.

Zowel het nationale als het provinciale beleid is gericht op terugdringing van emissies en gebruik van schadelijke en chemische gewasbeschermingsmiddelen. De provincie zet zich samen met andere overheden en betrokken sectoren in om:

1. Te voldoen aan de wettelijke omgevingswaarden waterkwaliteit (Kaderrichtlijn water);
2. De effecten van gebruik op N2000-gebieden beter in beeld te brengen;
3. De land- en tuinbouw, waaronder de bloemeteelt verder te verduurzamen (zie ook antwoorden op Statenvragen 4264).

Recent heeft de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur in een brief aan de Tweede Kamer het proces en de te bereiken doelen geschetst voor het af te sluiten convenant gewasbeschermingsmiddelen⁷. Eén van de doelen van het convenant is om het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen fors terug te dringen. De provincies zijn via

⁵ Zie bijvoorbeeld [Prijswinnaars Bloemencorso Bollenstreek bekend gemaakt.](#), uit 2024.

⁶ Beleidskeuze 4.1.2. van het Omgevingsbeleid, [4.1.2 Transitie van de tuinbouwketen - Omgevingsbeleid Provincie Zuid-Holland](#)

⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-visserij-voedselzekerheid-en-natuur/documenten/kamerstukken/2026/04/17/convenantgewasbeschermingsmiddelen>

het IPO betrokken bij de totstandkoming van het convenant. De provincies richten zich op het stimuleren, faciliteren en versnellen van de transitie.

4. *Acht het college deelname aan bloemencorso's, waarbij bloemen worden gebruikt die veelal met pesticiden zijn geproduceerd, verenigbaar met dit beleid? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

Het college acht deelname aan bloemencorso's verenigbaar met het beleid, ondanks dat het gebruik en emissie van chemische middelen in de toekomst nog verder kan worden teruggedrongen. De deelnemers aan de Bloemencorso Bollenstreek zijn voornamelijk medeoverheden die onderdeel zijn van de Greenport Duin- en Bollenstreek⁸. Het college ziet daarom, naast de culturele en economische waarde, deze betrokkenheid als een verbindende activiteit en een middel om de transitie naar duurzamere teelt te versnellen, en blijft zich tegelijkertijd inzetten voor het verminderen van chemische gewasbescherming.

5. *Welke concrete maatregelen heeft het college de afgelopen twee jaar genomen om het gebruik van pesticiden in de bloementeelt te verminderen, en wat zijn de aantoonbare resultaten daarvan?*

Antwoord

Op dit moment is, naast Europese en Nationale normeringen, geen aanvullend landelijk beleid op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Daarom zijn er (nu) nog geen juridische gronden om op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te sturen boven op de normering. Op het gebied van emissies in Natura-2000 gebieden zijn juridische ontwikkelingen. Om die reden zet de provincie stimulerend en faciliterend in op verschillende transitiepaden richting verminderd gebruik en via de sturende methoden via vergunningen, zoals hieronder beschreven.

100% Groen Geteeld

De provincie subsidieert, in samenwerking met de Europese Unie, in de bedekte teelt het project 100% groen geteeld, via de Versnellers Sierteelt⁹. 100% Groen Geteeld van Versnellers Sierteelt is een meerjarig innovatieproject binnen de Nederlandse glastuinbouw. Het project in de sierteelt is in 2025 gestart en heeft een looptijd van 3 jaar. Een eerdere pilot in de vruchtgroententeelt liet positieve resultaten zien bij de deelnemende bedrijven: een afname van 70% van de gebruikte werkzame stof per hectare¹⁰.

In het project werken ketenpartners samen aan een gedragsverandering en omslag in teeltmethoden. Het bouwt het principe van de escalatieladder van Integrated Crop Management verder uit: eerst preventie, dan biologisch en alleen toegestane chemische middelen als allerlaatste redmiddel. Preventie houdt in dat er ook wordt ingezet op andere bodems en/of substraten, voedingsmiddelen, zaadjes, et cetera. Resultaten in de sierteelt zijn tot nu toe vooral gericht op het verkrijgen van nieuwe inzichten in wat de mogelijkheden zijn in het bestrijden van verschillende plagen, zonder chemische gewasbeschermingsmiddelen. Er is vanuit de sector brede interesse om bij deze 100% groen projecten aan te sluiten en ze worden ook door marktpartijen zelf opgestart¹¹.

⁸ De andere medeoverheden met een corsowagen bij deze editie van het Bloemencorso Bollenstreek waren Provincie Noord-Holland, Gemeente Teylingen, Gemeente Hillegom, Gemeente Lisse, Gemeente Noordwijk en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

⁹ <https://www.glastuinbouwnederland.nl/plantgezondheid/100-groen-geteeld/>

¹⁰ <https://www.koppert.nl/nieuws-en-informatie/nieuws/nieuws-pers/veelbelovende-resultaten-in-praktijkpilot-100-groen-geteeld-in-vruchtgroenten/>

¹¹ Zoals bijvoorbeeld de verschillende proeven door Royal Brinkman, [Weerbaar telen: Pilotproeven](#).

Ook zien telers dat door hertoetsing van gewasbeschermingsmiddelen het aantal beschikbare (chemische)middelen verder afneemt en dat een overgang naar minder gebruik, versterken van plantweerbaarheid, verhoging van de fytosanitaire hygiëne en toepassing van nieuwe (high tech)detectietechnieken de afhankelijkheid van chemie kan verminderen. Hiervoor is ook de versnelde toelating van groene middelen noodzakelijk, waar de provincie al enige tijd bij het Rijk op aandringt¹².

Regiocertificering

In de bollenstreek subsidieert de provincie het project Regiocertificering waarbij betrokken telers werken aan een schonere, toekomstbestendige sierteelt met minder gebruik van middelen¹³. In deze collectieve afspraken leggen telers, ketenpartijen en overheden vast dat er wordt gewerkt aan bovenwettelijke duurzaamheidsafspraken en aan het inzichtelijk maken van de data op het gebied van gewasbescherming, waterkwaliteit, emissies en biodiversiteit. De eerste resultaten laten volgens de betrokken telers een afname van de milieubelasting zien. Zo wordt door een collectieve ondergrens een nieuwe norm gesteld: minder gebruik.

Kennisplatform Duurzame Bollenstreek

De provincie subsidieert met Europese gelden¹⁴ de ontwikkeling van een kennisplatform dat structureel en gebiedsgericht agrariërs, kennisinstellingen, overheden en andere stakeholders in de Duin- en Bollenstreek verbindt om de transitie naar een duurzame en toekomstbestendige landbouw te versnellen. Door bestaande en nieuwe kennis te bundelen, praktijkproeven op proefvelden en bedrijven te coördineren en te leren via bestaande projecten op doelsturing en benchmarking (regiocertificering), wil het platform de kloof tussen theorie en praktijk dichten. Daarmee ondersteunt het project agrariërs bij het verduurzamen van hun bedrijfsvoering, het verminderen van chemische gewasbescherming, het versterken van biodiversiteit en het verbeteren van hun verdienvermogen, met oog voor landschap, leefomgeving en maatschappelijke verwachtingen.

Innovatie en Robotica

De provincie werkt via het Innovation Quarter bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van start-ups en scale-ups die veel kunnen betekenen in de preventieve gewasbescherming door robotica. Via de RNIZ-regeling draagt de provincie bij aan het Robocrops netwerk, waar met consortia wordt samengewerkt aan robotica innovaties.

Bedrijfsverduurzaming land- en tuinbouw

De provincie verstrekt ook een subsidie voor bedrijfsverduurzaming¹⁵ voor land- en tuinbouw die door bollentelers veel wordt aangevraagd. In 2025 zijn er veranderingen aan de subsidie doorgevoerd, waardoor biologische bedrijven of bedrijven in transitie een extra punt kregen in de beoordeling. Dat geldt ook voor aanvragen voor investeringen in (semi-)autonome niet-chemische bestrijdingsmethodieken en plaats specifieke precisiegewasbescherming. Die categorie was veruit het meeste aangevraagd in deze subsidieronde.

¹² De Europese Unie heeft een nieuwe Omnibus geïntroduceerd, waarbij de versnelling van groene middelen ook versimpeld zou moeten worden.

¹³ <https://greenportdb.nl/regiocertificering/>

¹⁴ Te zien op <https://groenkennisnet.nl/project/kennisplatform-duurzame-bollenstreek>

¹⁵ Te zien op <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR747579>.

Toekomst Bollenvak

Projectleiders van regionale praktijknetwerken (mogelijk gemaakt door de provincie) leveren input aan het sectorinitiatief Toekomst Bollenvak¹⁶, een project om verduurzaming te stimuleren op acht pijlers in de bollenteelt. Er wordt integraal in de hele keten samengewerkt. Dit initiatief heeft onder andere als doel om in 2030 de volledige bloembollenteelt vrij van hoog-impact gewasbeschermingsmiddelen te laten zijn.

6. *Is er bij voorbereiding van de deelname van de provincie Zuid-Holland aan de corso's de voorwaarde gesteld dat er gebruik gemaakt wordt van bloemen, die zonder het gebruik van pesticiden zijn geproduceerd? Zo ja, hoe wordt hierop gecontroleerd? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nee. Volledig zonder gewasbeschermingsmiddelen telen, dan wel chemisch, dan wel biologisch, is nu niet mogelijk. Het Bloemencorso werkt eraan om alle gebruikte materialen aan de praalwagens, zo ook de bloemen, zo duurzaam mogelijk te produceren. De samenstelling van de wagens wordt door honderden vrijwilligers en organisaties georganiseerd en het bestuur van de corso's zien erop toe dat er alleen wordt gewerkt met gecertificeerde telers. Telers en de gehele keten hebben de afgelopen jaren al stappen gemaakt om de teelt te verduurzamen, wat inzichtelijk is gemaakt door methoden zoals Regiocertificering, zoals beschreven bij vraag 5. Maar ook bijvoorbeeld door het Demoveld¹⁷ in de Duin- en Bollenstreek, wat wordt gefinancierd door het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

7. *Is/wordt er bij de deelname van de provincie Zuid-Holland aan de corso's enkel gebruik gemaakt van bloemen, die zonder het gebruik van pesticiden zijn/worden geproduceerd? Zo nee waarom niet?*

Antwoord

Nee, dat is momenteel niet mogelijk. De belangrijkste reden is dat biologische bloembollen nog onvoldoende beschikbaar zijn en dat niet alle soorten op deze manier geteeld kunnen worden. Voor veel van deze chemische middelen bestaan nog geen effectieve niet-chemische alternatieven of die zijn nog niet toegelaten op de Europese of Nederlandse markt. Het college benadrukt bij het Rijk de behoefte aan versnelde toelating van 'groene middelen'. De niet-chemische methoden die er zijn, vragen dus om volledig nieuwe teeltsystemen en deze transitie kost tijd, geld en vertrouwen. De markt hiervoor moet nog groeien. Partijen zoals versnellers Sierteelt beogen ook die omslag in het telen in de glastuinbouw te bereiken.

De provincie zet zich samen met de Greenports in Zuid-Holland in voor de verdere verduurzaming en vermindering van chemische middelen, maar op dit moment is het nog niet realistisch om uitsluitend bloemen uit volledig biologische teelt te gebruiken.

¹⁶ Zie <http://www.toekomstbollenvak.nl>.

¹⁷ [Experimenterlocaties - Demoveld Bollenstreek](#), hier wordt geëxperimenteerd met natuurinclusief telen.

8. *Hoe weegt het college de provinciale voorbeeldrol op het gebied van duurzaamheid en biodiversiteit tegen deelname aan evenementen die afhankelijk zijn van gangbare, pesticiden-intensieve bloementeelt? Kan dit nader worden toegelicht?*

Antwoord

Het college ziet de economische en verbindende meerwaarde van de evenementen. Dat is ook in lijn met de aanpak van Provincie Noord-Holland, die al 5 jaar partner is van het Bloemencorso Bollenstreek. Dat, in combinatie met bovengenoemde inzet op terugdringen van gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen en het stimuleren van biodiversiteit via regiocertificering¹⁸ en via de projectleider biodiversiteit bij de Greenport Aalsmeer¹⁹ (gezamenlijk gefinancierd door provincie Noord- en Zuid-Holland) maakt dat er balans is in de betrokkenheid.

9. *Is het college bereid om toekomstige deelname aan bloemencorso's afhankelijk te maken van aantoonbaar pesticidevrije productie van bloemen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

We verwijzen u hiervoor graag naar de antwoorden bij vraag 6, 7 en 8.

Den Haag, 2 juni 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

plv. secretaris,

voorzitter,

drs. C.E.M. Weber

mr. A.W. Kolff

¹⁸ Hierin wordt een monitor ontwikkeld (Biodiversiteitsmonitor Bloembollen) en getest die telers helpt inzicht te genereren om op bedrijfsniveau waarbij de biodiversiteit meetbaar wordt gemaakt.

¹⁹ [Biodiversiteit is geen quick win — greenport aalsmeer](#), een artikel waarin te lezen valt waar Eveline Stilma, projectleider biodiversiteit, mee bezig is.

Bijlage 1

